

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2Articoli și cores-
pondențe pentru pu-
blicare se trimit re-
dacțiunii.Concure, inserțiuni
precum și taxele de
abonament se trimit
Administrațiunii ti-
pografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Câteva note.

Învățământul este mijlocul cel mai de căpetenie, cel mai efectiv, cu ajutorul căruia se săvârșește cu adevărat validitatea și răspândirea ideilor, se îndrumază istoria omenirii.

În desfășurarea istorică, fiecare popor sau neam, fiecare individualitate etnică este menită a-și da măsura talentului său, pentru cultura universală, pentru a se desăvârși armonia dintre produsele spiritului omenesc, care în definitiv, nu poate avea decât un singur ideal general, umanitar, în concepția sa cea mai înaltă și mai desăvârșită, — perfect circumscrisă, ca concepție morală, în religionea creștină.

Dar precum diferite râuri și izvoare sprințene de munte, într'un conglomerat, dând fiecare partea sa, formează Dunărea mareață, — tot așa și culturile, dând fiecare nota sa originală, vor adauge idealului general și operei mărețe, minunate, a culturii omenești.

Din aceste motive, fiecare neam în primul rând dator este a se cultiva în firea și însușirile sale, dator este a-și însuși comorile gândirii și lucrărilor celor mai buni, ale aleșilor săi. Și în această ordine de idei, — privirile tuturor doritorilor de cultură trebuie să se îndrepteze spre focalarul sau focularele cele mai aprinse, iar cercetătorii să nu lipsească, la rândul lor; ca toată bogăția gândirii și sufletului unui element atunci manifestat cu deosebite forță și intensitate, să o socotească drept rază conducătoare. Cu un cuvânt, nu putem vorbi de o cultură românească, fără a căuta cu ochii punctul cel mai intens al luminii ei, — și de-acî și preocupățiunea și munca noastră, de a prezenta paralel momentele culturale ale noastre cu acele din țara vecină de popor de un sânge și limbă cu noi, indicând îndeosebi pornirile deacolo, pentru orientarea și eventual folosul nostru în special cultural, iar în general, — în vederea principiilor indicate deja în primele din aceste șire.

De-acî expunerile noastre din articolul „*Studiul limbei române în pedagogie*”, bazat pe cercetări făcute în această chestiune și inviațiuni date de un profesor din și pentru România, — dar cari nici atențiunii noastre nu au putut scăpa,

și pe cari credem a le putea, în parte, ori mai corect zis, principial, lua de baze și ale desfășurării, și direcționării activității noastre literare culturale, pe calea și prin mijloacele învățământului pedagogic.

În primul rând avem de contat, în învățământul nostru în general și în special în cel pedagogic, cu greutate, pe cari confrății dela „*Revista generală*”¹⁾ nu le pot cunoaște direct. E vorba, de pregătirea anterioară făcută în altă limbă decât cea maternă a elevilor; apoi de un foarte problematic material de ordin moral și intelectual, adus de-acasă. Și la acestea se mai adaugă mediul încunjurător puțin favorabil culturii noastre atât prin indiferentismul nostru tradițional pentru cultură și instituții culturale, cât și împiedecarea în mare parte a dezvoltării noastre specifice, prin pornirile de alt caracter etnic ale unor însemnate masse ambiante.

Aceste note caracteristice se strecoară prin toate straturile noastre, așa că putem conchide, că o insuficiență generală de cultură românească, este impedimentul propășirii noastre speciale pe toate terenele manifestării vieții.

În această ordine de idei, enunțată în forma generală, vom căuta să dăm indicațiuni speciale, în mod paralel, după modestele mijloace de cari dispunem, din două părți, cu scopul de a provoca, sau cel puțin de a preocupa, pentru dispoziții folositoare, în interesul culturii concentrice — pedagogic vorbind — a neamului nostru.

S. Secula.

Îmbrățișarea meseriilor.*)

Înaintarea noastră culturală în viața de toate zilele, în viața practică, trebuie să fie arătată și în faptă. Este neapărat de lipsă ca să se treacă odată dela idei și planuri la lucrările practice, la intruparea ideilor, învățăturilor și sfaturilor ce atât de des se repețesc prin jurnale în interesul culturii noastre generale. Reuniunile noastre de meseriași dela Brașov și Sibiiu, după o muncă stăruitoare de 33 ani, azi au ajuns cu ajutorul lui Dumnezeu la starea, din care pot îndeplini și această recerință dorită.

¹⁾ Vezi nrul anterior al acestei reviste B. și Ș.

^{*} Dăm loc acestui articol, din „*Bunul Econom*” și vom reveni asupra importantelor chestiuni ce se pun în discuție

Jurnalul cel mai vechiu, „Gazeta Transilveniei“, a premers și aci și a dat a înțelege, că avem neapărată lipsă de împărțirea, respirarea cu bun plan a meseriașilor noștri, pe întregul teritor locuit de Românii din Transilvania și Ungaria.

E vorba de a se înființa un birou de informațiune centrală pentru așezarea și împărțirea meseriașilor noștri, din toată țara.

E cunoscută peste tot lipsa de meseriași buni și de neguțatori mai mici, ce se simte în cele mai multe comune cu poporațiune curat românească, din țara noastră, așa că din lipsa aceasta, banul românului merge în mâni străine, iar meseriași noștri se îngrămădesc la câteva centre, făcându-și concurență unul altuia și descurajându-se să se hotărască să treacă la America. în loc de a se așeza într'una ori altă comună românească mai mare din Ardeal sau din Bănat.

Pentru a înlesni și noi și pentru a conlucra la întruparea în faptă a acestei dorințe, lăsăm să urmeze comunicatul prim dela președintele „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu“:

„Organizarea muncii noastre culturale“.

În numărul său 114, ocupându-se de chestia importantă a „distribuirii proporționale a meseriașilor noștri pe întregul teritor locuit de Românii din Transilvania și Ungaria“ prin „înstituirea cât pe baze solide și largi a unui birou central de plasare și informațiune pentru meseriași noștri din toată țara“, „Gazeta Transilveniei“ apelează îndeosebi la Reuniunile meseriașilor români din Brașov și Sibiu.

Ideia lansată, precum era de prevăzut, a aflat viu răsunset în o parte a ziaristicii noastre.

Înainte cu un an și mai bine, distinsul nostru compatriot, dl T. Filipescu din Serajevo, bine cunoscut din desele și temeiurile sale publicațiuni relative la aproape toate afacerile noastre culturale, a avut amabilitatea de a mă pune în curent cu organizarea și cu isprăvile ce le face societatea „Napredak din Serajevo pentru plasarea copiilor la meserii și comerț“.

Dl Filipescu, în nemărginita-i dragoste pentru binele obște, a binevoit a-mi pune la dispoziție traducerea românească a statutelor societății „Napredak“ cum și toate soiurile de blanchete folosite de comitetul amintitei Reuniuni.

Dl Filipescu stăruie pentru înființarea unei Reuniuni similare cu centrul în Sibiu și cu filiale în toate centrele mai însemnate din patrie.

Cum chemarea acestei societăți ar fi să stăruiască, ca copii apți și cu aplicare (vocațiune) să fie plasați (așezați) la meseriași și comercianți buni și onești, pe învățăceii aplicați să-i îngrijască și ajutoreze, iar după eliberare și după anii de praxă (sodalii, calfele), să le câștige locuri unde, și mijloace cu cari să-și deschidă etablamente proprii, cred că prin înființarea acestei Reuniuni în Sibiu s'ar ajunge la rezultatele dorite de scriitorul articolului „Gazetei“.

De această facere m'am ocupat în câteva din ședințele literale ale Secțiunii meseriașilor noștri, dar împedecat de multe afaceri ale oficiului meu, căruia îi datoresc existența, ale Reuniunii române agricole, ale celei a meseriașilor și a celei de înmormântare, proiectatei Reuniuni de plasare până în prezent încă nu i-am putut da ființă.

Ideia însă mă preocupă, ca pe ceice-mi împărtășesc vederile de multă vreme.

Somat acum și de binesimțitul articol din „Gazeta“, speranță am, ca cu concursul binevoitor la obștei noastre noua societate întrupare să primească.

Pregătirile de lipsă sunt toate făcute, pentru a-i da întrupare. — Dumnezeu să ne ajute!

Vic Tordășianu,

prezidentul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Dare de seamă

asupra

Abecedarului ilustrat*)

pentru clasa I elementară, după metoda cuvintelor normale, de Iuliu Vuia înc.-director, 1907.

Asupra Abecedarului compus de I. Vuia, îmi iau voie a face următoarele observări:

1. Exercițiile pregătitoare pentru scris nu sunt complete, nu urmează în ordine naturală, metodică (genetică) unele după altele; așa de ex. exercițiul grafic prim este linia verticală |, al doilea linia piezișă /, de cea orizontală nici urmă, deși aceasta ar trebui să formeze materia primului exercițiu grafic, apoi dela linie trece imediat la unghiul ascuțit, ca al treilea exercițiu pregătitor, pe când știm, că în ordine treptată unghiul drept ar trebui să premeargă, dar de oarece linia orizontală nu s'a tratat din greșala primă a urmat a doua greșală. După acestea, fără a mai arată liniile curbate mai simple, sare numai decât la partea a doua din litera (i) la figura ovală (o), care formează o parte fundamentală din atâtea litere, nici pomenire nu se face, ci dela cărlige și zale trece de nou la o figură ce seamănă cu litera s, însă nu-i identică cu ea, ci îi lipsește încovăierarea recerută, eată așa s, pe când corect ar fi așa: S. Cărligele mici cari vin înainte la literile r, v, lipsesc. Exercițiile grafice se termină cu partea primă din litera z (7)-Având în vedere aceste defecte se recomandă dlui Vuia de a completa Abecedarul sau exercițiile grafice, cari sunt de o importanță atât de mare pentru dezvoltarea abilității mânei elevului.

2. Observări referitoare la literle mici. Secțiunea I. La alegerea cuvintelor normale dl. I. Vuia a procedat cu destulă pricepere, anume dela litere simple ușor de pronunțat la litere mai complicate și dela sonori mai ușor de pronunțat, la altele mai dificile. Autorul își rezumează istețimea de compozitor de Abecedare în următoarea maximă: „Sunetele greu de pronunțat, mai pe urmă le-am lăsat“. — Așa și procede cenzecvent rămăind fidel acestui moto al său. Mai departe, de oarece Abecedariul are să serve în prima linie ca povățuitor pentru ortografia corectă a limbei, este de dorit, ca propozițiuni de felul „nui un cuc“ în loc de nu e un cuc (sau nu-i un cuc) să se omită; tot așa zicerea: „nai cai“ fără apostrof în loc de „n'ai cai“, cu apostrof. Cu toate că dl. Vuia în zicerea „n'ai cai“ nu folosește apostrof, zicerea: „David s'a dus“ oserie cu apostrof; ar fi mai bine să omită zicerile acestea de puțină valoare, decât să facă inconsecvențe.

3. Tratarea literelor mari.

Secțiunea II. Ce atinge tratarea literelor mari observăm, că aceasta secțiune este deplin identică cu secțiunea II. din Abecedariul compus tot de dl. Vuia după metoda lui Gabel, deja aprobat de Vener. Consistor

*) Manualul din chestiune a primit aprobarea.

(sub nr. 662/905). Deoarece asupra acestui Abcedar deja în anul trecut am prezentat o receziune amănunțită, nu aflu de lipsă de a mai repeți cele zise în acea receziune. Venerabilul Conzistor să binevoiască a recomanda dlui Vuia să facă complectările indicate în receziunea de față și atunci îi poate acorda aprobarea.

Arad la 14/27 Maiu 1907.

Dr. P. Pipoș.
profesor.

Recenziune.*)

Iuliu Vuia: Curs practic de aritmetică pentru clasele II III și IV, ale școlii primare, 30 coale scrise.

Iuliu Vuia: Curs practic de aritmetică și geometrie pentru clasele V și VI ale școlii primare, 40 pag. prețul 36 fl. Arad 1906.

Veneratul Consistor mi-a transpus mie spre cenzurare aceste 2 lucrări, cu observarea, ca să am în vedere planul de învățământ pentru școlile populare, totodată să țin cont și de recenziunea profesorului A. Bratu apărută în „Biserica și Școala“ a. XXXI Nr. 5 dela 28 Ian. (10 Febr.) 1907.

Luând acestea în socotință, nu voi căută să fac o „supracritică“ peste recenziunea colegului meu, ci mă voi restrânge la împrejurarea, că intrucât a observat și îndreptat autorul greșelile indicate de recenzent; mai departe voi îndrăzni a face și eu unele observațiuni asupra unor împrejurări, pe cari atât recenzentul, cât și autorul le-a trecut cu vederea cu ocaziunea prelucrării a 2-a.

Autorul a urmat sfatul dat de d-l A. Bratu în privința tratării materialului, a schimbat metoda, ș. a. a început cu teme concrete, apoi a urmat „exercițiile“ cu teme abstracte.

În ce privește „unele cunoștinți“ după temele din aplicare, e adevărat, că nu au legătură organică cu chestiile tratate (d. e. că o săptămână are 7 zile, cu să măsoară cu litrul, metrul etc.), dar eu aceasta nu o conzider de o greșală mare, căci acestea se spun de aceea — succesive —, ca să se poată da exemple și din sfera acestora.

La tratarea fracțiunii lor încă a modificat autorul conform observărilor recenzentului, ș. a. Fraecțiunile zecimale le-a tratat n primul rând și mai pe larg, ca la prima ocaziune.

În ce privește exemplele, în general sunt multisoare însă nu destul de variate, iară după unele reguli nu sunt de loc (la înmulțire coala 20; la frângerii coala 28 etc.)

În chestia definițiilor regulilor și a inconsecvenții în scriere voi reveni în următoarele.

Acum să trec la unele observări modeste din partea mea. Trebuie să anticipez, că nu putem aștepta o lucrare perfectă, cu atât mai puțin că nici chiar la școlile noastre medii și la preparandiile românești nu s'au aflat profesori, cu studii superioare, ca să ne dea niște manuale de școală, originale și de valoare.

Luând aceasta în conziderare, se înțelege, că nici lucrarea de față nu va fi după metoda „ideal“ prelucrată, vor fi greșeli în definițiuni, etc.

Autorul a prelucrat manualele cu totul din nou, dară totuș — după cum mi-a făcut mie impresia —, nu l'a mai revidiat, căci atunci eră imposibil să nu observe unele inconsecvențe în folosirea prescurtărilor și unor termeni, apoi unele greșeli la temele prelucrate și explicate etc.

1) Dacă autorul a luat în manuale și semnele prescurtate a unor măsurii des uzitate, atunci trebuiau luate cele internaționale, stabilite și prin legile țării, iară nu să folosească în mai multe chipuri d. e. hectolitru îl scrie și cu H și cu h, și de genul masculin și de cel feminin (Hectolitru, —ă, —ii, —e. Asemenea acuș folosește litră (influența graiului bănățean), acuș litru, cum se folosește în România și în literatură. Apoi mai folosește semnele prescurtate și cu 2 litere, între ele cu punct: H. l. (hl.), k. m., d. m. etc. Mai departe folosește unități — unimi, zece — zecimi în acelaș înțeles. Maja metrică se înseamnă cu q. (dela quintal-ul francez) și nu cu Mm. (sau chiar M. m.).

2.) Chiar la finea clasei a 2-a urmează „tabela“ numerilor romani până la 100; apoi la finea clasei a 5-a barii și măsurile din diferite state. Așa în sine fără nici un exemplu, cum e în manualele de față, tabelele acestea n'au mult rost, căci acelea numai prin exerciții se pot învăța, ceea ce prescrie și planul de învățământ.

Cu privire la numerii romani, eu cred, că ar fi mai bine, ca aceia să se iee în clasa a 3-a, când băieții știu operă cu numerii până la 1000, ca să se poată face exemple și exerciții și cu numerii romani până la 1000.

3.) După unele reguli nu urmează exemple pentru exercițiile și însușirea acelor reguli (la împărțire, coala 20; la frângerii, coala 28, etc.)

4.) La unele reguli definițiile n'au fost tocmai corecte nici a 2-a oară, pe care apoi eu le-am îndreptat — coregând în text —, în credința, că autorul nu le-a știut îndreptă mai bine. D. e. la procentele (pg. 30), cerc (20), prizmă (38), cilindru (39) etc.

5.) Formulele dela % și interese le-am șters, deoarece, dacă băiatul înțelege proporțiunile, atunci cu ajutorul lor foarte ușor poate calcula % și interesele, ear formulele de natura aceasta sunt bune, ca să aducă confuzie în capul băieților.

6.) Mai trebuie să observ, că și la manualele acestea, ca de obicei la manualele românești, lipsește „cuprinsul“ (s. „tabela materiei“).

7.) În fine mai amintesc, că în text am făcut unele corecțiuni, atât limbistice, cât și de prescurtări, cari ușor ar fi rămas — și după o a 3-a revizie — greșite în text.

Concluziunea:

Propun Ven. Consistor aprobarea manualelor prezentate cu următoarele condițiuni:

a) Corecțiunile făcute în text de subscrisul, au să rămâna neschimbate;

b) Autorul are să coreagă în manuscris tipărit cele amintite în punctul 1), ș. a.: Hectolitru = hl.; apoi litrul (l.) și compozițiile lui (dl. hl., etc.) sunt de genul masculin atât în singular cât și în plural. Apoi gramul (g.) și compozițiile lui (kg., dkg., etc.) în singular de genul masculin, în plural de cel feminin (un gram, două kilograme etc.);

c) La literile romane să adauge niște teme de exerciții; ear la monetele și măsurile străine asemenea niște exemple pentru transformarea lor în monetele și măsurile noastre; asemenea și după regulile acelea, unde nu sunt, să se adauge niște exemple (v. pct. 3.);

d) Să se facă un „cuprins“ al materialului tractat, la ambele manuale.

Arad, la 15 Iunie st. n. 1907.

Samson Crișciu,
prof. de matematică.

*) Manualul din chestiune a primit aprobarea.

Câteva cuvinte

din ale școlii.

»Eșit-a sămănătorul să sa-
mene...« Mat. XIII. 3.

Acum câți-va ani, la un examen de cvăli-
ficație învățătoarească, întreat, un candidat, că
ce a cetit din autorii români, a răspuns : »Nimic«!

Răspunsul său nu corăspundea pe deplin
adevărului; dar adevărat eră, că dănsul nu-și
da seamă de ceea ce cetise în auzul lui, în curs.

Și mulți sunt încă și astăzi dintr'»ai noștri«,
la acest grad al înălțimii intelectuale; credem,
că e timpul să scadă numărul lor!..

Și că de fapt stăm în fața unei îmbună-
tățiri a situației, iată, drept dovezi, câteva date
despre rezultatul cetirei în particular, a elevilor
cursului penultim preparandial, dela institutul
nostru din Arad, în anul școlar 1906/7, — a
viitorilor învățători, în cel mai recent timp.

Elevii din vorbă au cetit, între 5 — 15 opere
unul, în afară de cele cetite și comentate în
curs, sab conducerea profesorului.

Autorii îndeosebi cetiți au fost :

N. Iorga. Vasilie Pop (!¹) Sadoveanu. G.
Coșbuc. V. Alexandri. M. Eminescu. N. Gane.
I. Slavici. I. Creangă. Il. Chendi. Unii traduceri
de Sienkiewitsch, Schiller, Shakespeare²), etc.

Dintre lucrările a 18 elevi (dări de seamă
despre cărțile cetite afară de școală) am luat și
prezint aci cele mai caracteristice, a 5 elevi.

Elevul A. M. scrie :

Opurile³) cetite în decursul anului 1906/7. Novele
de Slavici. Novele de Ganea. Poezii de Eminescu.
Novele și schițe de Pop-Reteganul. Poezii de Alexandri.
Basmel române de Ispirescu. Icoane șterse de Vlahuță.
Opere complete de Ioan Creangă.

Renumitul și neuitatul poet Alexandri a scris
foarte mult pentru îmbogățirea literaturii și înaintarea
în cultură a poporului *Român*. A scris : poeme epice,
balade... etc.

Apoi reproducând cuprinsul poeziei »Hodja
Murad Pașa«, scrie :

Din această legendă frumoasă alui Alexandri
putem rezumă, că toată fapta își are răsplata, fie bună
fie rea.

Caracteristica principală a poeziilor lui Alexandri
este : limbajul dulce, graiul simpatie și armonios al
românilor. Cetind poeziile lui Alexandri, vezi înaintea
ta România...

P. R. scrie :

Cărțile cetite sunt : Colecțiunea de poezii alui V.
Alexandri, Teatrul (același autor), Ostașii noștri. Poezii
de Eminescu, după aceea Coșbuc »Fire de tort«, Ba-
lade și Idile.

¹) Citez aci o naivă dar potrivită apreciere a unui elev
slăbuț : »Un nuvelist de o productivitate extraordinară; are ta-
lentul, că într'un mod absolut plăcut știe manua umorul cu
tragicul«.

²) Notez, că în acest curs s'a predat poezia, cu atențiune
specială pentru genurile literare și îndeosebi cel dramatic, ana-
lizându-se piese de model.

³) Păstrez posibilmente felul expunerii elevilor.

Dintre toate m'a pătruns mai mult »Rugămintea
din urmă« de Coșbuc... În poezia aceasta ne arată
Coșbuc iubirea de patrie a românului, când zice cătră
amicul său, să nu spună mamei (?) starea în care se
află. Apoi foarte frumos își exprimă iubirea față de
țară, de care e acum despărțit, în versurile următoare :

(. . . .) Te rog,
Fă-mi cel din urmă bine;
Pământul țării să-l săruți,
Și pentru mine.

Acești doi elevi au fost dintre cei comuni;
dintre cei buni, vor fi cei ce lasă să urmeze, în
ordine potențată.

I. F. scrie :

Într'adevăr, omul se simte bine cetind, căci se
adapă din neseatul izvor al cunoștințelor și gustă din
nectarul scrierilor științifice și poetice.

În decursul anului acestuia am cetit câteva exem-
plare (!) din diferitele ramuri ale literaturii noastre
și anume »Manea«, narațiune istorică de I. Slavici, în
care ne zugrăvește pe neînfrântul Manea... (expunerea
succintă a cuprinsului) »Behn-Hur... Romanul acesta
este un studiu asupra multor întâmplări din viața M.
Hristos, cum și starea lucrurilor și moravurilor...
»Popasuri Vânătoarești« de I. Bărseanu, conține schițe
vânătoarești scrise cu multă îndemănare, precum și
povestiri hazlii.

»Icoane« de Ciura, în care (!) descrie partea cea
mai fericită din viața studentă, cu diferitele ei
plăceri și aventuri.

»Crășma lui Moș Precu de M. Sadoveanu, ne
prezintă o serie de tablouri din viața țărănească scrie
în dialect (?) moldovean... »Povestiri din război«, în
care ne prezintă starea sufletească a țărânului român
în război, gânditor și trist, când se cugetă la ai lui
de-acasă; vesel, când sunt la repaos cu toții, glumind
și povestind.

»Traiul nostru« de I. Ciocărlan, povestește într'un
grai limpede și frumos, traiul greu și plin de amărăciuni,
a țărânului Român sărac. El excelează și în alegerea
motivelor curat românești.

Care m'a atras mai tare (mai mult!) este »Două
neamuri« de C. Sandu-Aldea. Acțiunea se întâmplă în
România de azi, unde de veacuri »grecotei cu nas
subțire« erau arendașii moșiilor boerești...

După expunerea cuprinsului, încheerea se
face în chipul următor :

... iar țărânii erau nevoiți a răbdă bătăi și foame...
Acum soarta țărânilor din România va fi îmbunătățită
și asigurată prin lege, lege, pe care au trebuit să o
sfințească cu sângele lor propriu, ca prin aceasta să
asigure urmașilor lor o viață mai ușoară, de cum
a fost a lor.

Cred, că din firele de mai sus, reies câteva
note psihologice interesante; în formă, analoge,
cu cele publicate în *Revista Generală a Învățămân-
tului*, dela Seminarul Nifon¹).

Dar vom reveni...

Vom trece acum la alt elev, a cărui perso-
nalitate reiese mai ales foarte bine, din apre-
cierile sale.

A. L. scrie :

Nutrindu-ți sufletul în cămara(!) literaturii noastre,
vei putea să te întărești în simțământul iubirei de

¹) Din România. București. II. 10 de C. Banu.

știință, de dreptate, de frumos și mai ales de simțământul iubirii de neam.

Dupăce înșiră, în urma acestei introduceri, cărțile cetite, apoi analizează în scurt și cu pricepere Ramuri de Z. Bârsan, Robia banului de S. Nădejde, Aforisme de Schoppenhaner, despre a cărui filozofie zice că e greșită, fiind »bazată pe premisa eronată că: »Ori ce fericire este himerică, până ce suferința e reală«; face o lungă expunere romanului *Sybaris* de I. Adam, din care lăsăm să urmeze câteva escepte:

Dintre toate cărțile însă mai mult m'a impresionat romanul lui Ioan Adam Sybaris, atât prin superioritatea fondului, cât și prin perfecțiunea formei. (?) Această scriere este oglinda stărilor sociale zdruncinate din țară...

... Eroul, sau mai bine zis eroina romanului, Simina este prototipul câtor-va oameni cinstiți, cari mai sunt ici colo, dar foarte rari, ca corbul alb, în cari mai licăre (ște) focul iubirii de neam, cari simțesc și ei durerea țaranului... cari însă sunt luați în răs, batjocoriți, huiduiți de către ciocoi cei „culți“. Autorul însă nu așteaptă nici dela aceștia mântuirea neamului prin reformarea moravurilor, căci și aceștia, după vorba poetului, sunt „Slăbiți în putințe și vrere“, ci dela țaranii asupriți și desconsiderați, cari ne mai putând suferi jugul urgiei vor purcede cu topoare și cu coase...

Cartea, ca scriere, e străbătută de realizmul cel mai exagerat. Stil frumos, ușor și natural²⁾. Scene din viață... sunt foarte bine arătate, ca să stârnească în cetitori desaprobare și desgust. Pot să zic, că acest roman, care, chiar și după titlu- unora le-ar părea demoralizător, de altfel scris cu tendințe politice (!) și moralizatoare, mi-a plăcut mai mult dintre toate romanurile românești, până aci cetite.

Din cele expuse reiese, că avem a face cu un spirit ager cu porniri de — originalitate...

Găsim însă, în tot cazul, și la cel-ce a a scris despre Alexandri, și la cel cu Coșbuc, la cel cu Sandu-Aldea, la acesta cu Ioan Adam, o notă: aceeași notă comună, dominantă...

Și ori cari ar fi diferențiarile pe viitor și stabilirea caracterelor bărbătești, în viață și dezvoltarea individuală ulterioară a acestor elevi, diferențiați deja din școală, deși trăind în același regim, cetirea produselor literare române, le-a lăsat tuturora un residuu fundamental identic, sănătos, în suflet.

Ca să sfârșim expunerile noastre, fără gândul de a trage din cele premergătoare toate concluziile posibile, ci lăsând și altora rând de gândit, și dând acest material mai mult altora, pentru reflexiuni, mai prezentăm aci notele unui foarte senzibil, sufletește, dar și destoinic elev: *I. B.*

A cetit, scrie el:

Am recetit poeziile lui V. Alexandri, M. Eminescu, G. Coșbuc și O. Goga. Am cetit... (înșirare amănunțită din care rezumăm:) Bolintineanu, Epopeele: Eneida, Țiganiada, Romanul „Quo-vadis?“ ș. a... Dintre acestea mai mult m'au impresionat cele cetite în curs (Hamlet și Ovidiu) apoi romanul Quo-vadis de Sienkieviev, al cărui conținut îl expun pe scurt.

²⁾ Nu se plânge de moldovenizme!

(Urmează schițarea corectă și vioaie, din care reținem frazele, reproduse, caracteristice: »Tu ești incendiatorul Romei!» (Nero). »Fiindcă tu părăsești Roma, merg eu, să mă răstignească a doua oară!« [Iisus către Petru].

Cine cetește romanul — se zice după expunerea cuprinsului — își poate face o idee clară despre lumea romană de pe timpul lui Neron... Persoanele principale... Vinicius iubește pe Lygia. Atingerea cu creștinii îl fac să înțeleagă sublimitatea creștinismului și-l duce la convertire la noua religie... Neron e un om capricios, pentru care lumea e creată, numai pentru a-i îndestula plăcerile. Eră încunjurat de niște oameni, cari își păstrau poziția numai prin lingușiri... Petroniu e simpatic, pentru că nu-i așa crud. Negreșit, ideile, credințele și obiceiurile lui sunt străine de ale noastre; dar el *înfățișează ceea ce era mai bun în lumea aceea coruptă*. Chilon Chilonides, acel trădător al creștinilor, (ni) devine simpatic prin aceea, că recunoaște de rele faptele sale și se căiește pentru ele.

Autorul, în acest roman, ne pune față în față păgânismul cu creștinismul, prin asemănarea cărora ne intrupează (!) un sentiment de adâncă simpatie pentru creștinism. Autorul crează diferite persoane, ca prin contrastul din ele, să scoată cu atât mai mult la iveală *sublimitatea creștinismului*. Ne arată, cum din egoiști, cruzi, desprețuitori ai aproapelui, devin oamenii iubitori de semenii lor și blânzi.

Credem că putem încheia aci citatul din fruntea acestei serii de expuneri:

„Altele căzură în pământ bun și deteră rod, una o sută, alta șai-zeci, alta trei-zeci...“ [Mat. XIII. 8.]

Profesorul S.

CRONICA.

Hirotonire. P. S. Sa Domnul Episcop a binevoit a hirotoni în 19 Iunie (2 Iulie) într-un preot pe diaconul Alexandru Marcuș, ales paroh în comuna Varviz prot. Orăzii-mari, în 22 Iunie (5 Iulie) a. c. pe ierodiaconul Emilian E. Ceontea într-un ieromonah la sf. mănăstire din H. Bodrog, iar într-un diacon pentru sfânta mănăstire pe novițul Ilie Marcu.

Tonsura într-un monah a numitului ieromonah, cu binecuvântarea P. S. Sale s'a efectuat din partea P. Cuvioșiei Sale părintelui arhimandrit Augustin Hamsea la 17/30 Iunie a. c. în mănăstirea din H. Bodrog.

În recenzionarea din nrul trecut asupra istorioarelor biblice ale părintelui Crășmariu s'a strecurat greșala, că *Iov este suplinit cu Tovit*; ceea ce se rectifică.

Concurse.

Neaflându-se recurenți cu calificarea cerută în concursul prim la parohia **Dș. Forâu**, prin aceasta se scrie concurs nou cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: cele numite în concursul dintăi, adică: casa parohială, bir, pământ, ziuă de lucru, stolele, și întregire dela stat.

Dacă nu s'ar află recurenți de classa I se vor primi (de classa II.)

Recursele au să fie înaintate în termenul prescris la oficiul protopopesc.

Beiuș, la 19 Iunie v. 1907.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Vasilie Papp* protopop.

Pentru îndeplinirea stațiunilor învățătoresci din **S. Petreasa și Hidișelnan** se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

Dotățiunea este:

a) La Petreasa: 240 cor. trei jugere de pământ, 16 metri de lemne, grădină, stolele cantonale, toate computeate la olaltă 400 cor., și întregire dela stat.

b) La Hidișelnan: 600 cor. în bani, lemne de încălzit, stolele, și ajutor dela stat conform legilor în vigoare.

Recursele ajustate cu documentele recerute sunt a se trimite la oficiul protopopesc în termenul prescriș. Beiuș, la 19 Iunie, 2 Iulie 1907.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Vasilie Papp*, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a vacantului post de învățător gr. or. rom. dela școala confesională din **F. Batar**, cottul Bihor ppiatul Tinca cu termen de alegere pe ziua **25 Iulie (7 Aug.)** 1907, pe lângă dotațiunea următoare: 1. Bani numărari solviți lunar minte 700 cor.; 2. Cvarțir liber cu supraedificate și grădină, 3. Stolele cantonale: dela mort mare, festanii, maslu, cununii câte 80 fil., dela mort mic 40 fil.

Reflectanții sunt poftiți, ca până la alegere să se prezinte în biserica din F. Batar spre a-și arăta desteritatea în cele rituale, ear recursele lor să le subștearnă adresate comitetului parohial, la oficiul prezvital concerninte în Méhkerék cel mult până în 22 Iulie (4 Aug.). Din ședința comitetului parohial ținută la 11/24 Iunie 1907.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Nicolae Roxin* protoprezviter.

—□—

1—3

Se escrie concurs de învățătoare la școala ort. rom. din **Ecica-română** cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“ cu următoarea dotațiune:

Salar fundamental în numărar 600 coroane, bani de cvarțir 80 cor. scripturistica 10 cor. și de fiecare conferință câte 12 cor. în diurnă și viatic.

Învățătoarea va avea să se conformeze următoarelor condițiuni și îndatoriri:

1. Numai după serviciu de 5 ani prestat la aceasta școală va avea drept la cvincenal

2. Învățătoarea va fi strămutabilă dela o clasă la alta de fete, de băieți ori mixtă, după hotărârile comitetului parohial.

3. Va țineă școala de repetițiune cu elevele încredințate conducerii sale.

4. Va propune elevelor lucrul de mână și economia casnică la toate clasele școalei noastre.

5. Va cercetă regulat s. biserică cu elevele și după trebuință va luă parte activă la corul bisericesc.

Reflectantele au să-și înainteze în termenul indicat recursele adresate comitetului parohial, Prea Onoratului Oficiu protoprezvital în Nagykomlós (Tórontál) și să fie ajustate conform legii și regulamentului cu toate documentele necesare în original ori în copie autentică. — Mai departe au a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare la sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

În Ecica-română, din ședința comitetului parohial ținută la 5/18 Iunie 1907.

Valeriu Magdu,
președinte.

Gligor Brenda
notar.

În conțelegere cu mine: *Paul Miulescu* protoprezviter
inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala din **Hinchiriș**, prin aceasta să escrie concurs cu termen de alegere pe **23 Iulie (5 Aug.)** a. c.

Emolumentele, împreunate cu acest post sunt în bani gata 600 cor. plățiți de locuitori prin repartitiție, și 200 cor. întregire dela stat, apoi cvarțir și grădină de legumi. De încălzitul salei de învățământ să va îngriji comuna parohială. Cei aleși sunt îndatorați fără altă remunerațiune a providea și cantoratul. Pentru liturgi private, mort mic și maslu învățătorul-cantor va avea câte 40 fil.; iar dela mort mare câte 80 fil.

Cei ce doresc a reflectă la acest post sunt poftiți a-și trimite rugările, ajustate în regulă și adresate comitetului parohial subsemnatului în Segyest p. u. Rieny, c. Bihor, iar în vre-o Duminecă ori sârbătoare vor avea a se prezentă la s. biserică spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu* adm. protopopesc,
inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala din **Bălăleni**, tractul Vașcoului, prin aceasta se publică concurs cu termen de alegere pe **24 Iulie (6 August)** a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 168 cor. în bani gata, 8 cubule de bucate mixte, 2 măsurii fasole, 4 1/2 stângeni de lemne, din cari se va încălzi și școala, folosirea unei parcele de pământ de un cubul de sămănătură, cvarțir și grădină, venite cantonale, fiind alesul îndatorat a providea și agendele cantonale și întregire dela stat, care să va cere la timpul său.

Ceice doresc a reflectă la acest post sunt îndatorați a-și înaintă rugările ajustate în regulă și adresate comitetului parohial, subsemnatului în Segyest p. Rieny și la vre-o ocaziune a se prezentă la s. biserică.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu*, adm. protopopesc
inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională din **Rieni** se escrie concurs cu termen de alegere după **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială.

Emolumente: în numărar 340 cor., 5 cubule bucate a 12 cor, 60 cor. de tot: 400 cor, cătră cari se va cere întregire dela stat la 800 cor. Cvarțir și grădină. Sala de învățământ o încălzește parohia. Recurenții au să observe dispozițiunile reglamentelor în vigoare. —

Vasilie Nicoruția
paroh, pres. com. par.

Martin Mihailovici
notarul com. par.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu*, adm. prezvital.

—□—

1—3

Pentru parohia de clasa **III-a Sârbești** din protoprezviteratul Vașcăului prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficioasă.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) dela parohie: 1., în bani, câte două coroane dela fiecare număr de casă, de tot 110 coroane; 2., din ștoale venite circa 42 cor; b) întregire dela stat pentru preoții sub 8 clase 650 cor.; iar pentru preoții cu 8 clase 1450 cor. De cvarțir se va îngriji cel ales.

Ceice doresc a reflectă la aceasta parohie sunt poftiți a-și trimite rugările, instruate, conform §-lui 13 din Statutul Organic, adresate comitetului parohial subsemnatului în Segyest, p. u. Rieny, cottul Bihor,

iar în vre-o Duminecă ori sârbătoare, cu observarea §-lui 20 din Regulamentul pentru parohii, se pot înfățișa înaintea alegătorilor spre a și arăta desteritatea în cant, tipic și oratorie.

Sârbești, la 11/24 Maiu 1907.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Moise Popovici*, adm. pprezvitral.

—□—

2—3

Pentru conferirea a *opt* stipendii de câte 1000 coroane, din fundațiunea *Trandafil*, se publică concurs cu termenul până la *1/14 August 1907*.

După dispozițiunile fondatorului, la aceste stipendii pot reflecta numai tineri români gr. orientali din tot cuprinsul mitropoliei noastre, cari au obținut calcul *eminent* în școale medii, și cercetează oare care universitate sau facultate.

Cererile de concurs sunt a se instrui cu atestat de botez, de paupertate, și de studii, și a se adresa *Consistorului mitropolitan* în Sibiiu.

Sibiiu 2/15 Iunie 1907.

Consistorul mitropolitan.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de **cl. I** din **Mezôtelegd**, tractul Peșteșului, cottul Bihor, prin aceasta se publică concurs, cu termen de alegere pe **8/21 Iulie** 1907.

Emolumentele: 1. Casă parohială cu supraedificatele necesare, despre ținerea cărora în bunăstare se va îngriji comuna bisericească; 2. Din complexul de 16 jughere, conform cărții funduare, 10 jughere pământ parohial, observându-se, că 4 jughere preotul viitor le va cere, deocamdată, în folosul bisericii; tot asemenea alte două (2) jughere, în plata cantorului; 3. Birul și stolele uzuare; 4. Răscumpărarea, ca în trecut, a lucrului cu mâna; 5. Întregirea dela stat, conform evaluificației alesului.

Doritorii de a ocupa această parohie, au să-și trimită documentele lor subscrisului necondiționat până la 1/14 Iulie 1907, și cu observarea strictă a dispozițiilor Statutului-Organic și al Regulamentului pentru parohii, până cu 8 zile înainte de alegere, au a se prezenta în sfânta biserică ort. rom. din M. Telegd spre a-și arăta desteritatea în cant, tipic, slujba d-zeească și oratorie.

M. Telegd, în ședința comitetului par. dela 3/16 Iunie 1907.

Iosif Roxin,
preș. com. parohial.

Petru Bogdan,
not. com. parohial.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean*, protoprezviter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți dela școala gr. or. rom. din **Saturău** (inspectoratul Hălmașului) prin aceste se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala“.

Emolumentele încopciate cu acest post sunt: 1. Bani gata din cassa cult. 200 cor. 2. Ajutorul de stat votat cu Nr. 60.727 din 9 August 1906, în suma de 365 cor. 3. 10 șinice bucate jumătate grâu jumătate cucuruz prețuite în 100 cor. 4. Lemne de foc 6 stângeni din care este a se încălzi și școala 96 cor. 5. 33 litre fasole 8 cor. 50 gl. 6. Venite cantorale 10 cor. 7. Pentru curatorat 6 cor. Spese de conferință 10 cor. și scripturistica 6 cor. 8. Cvarțir liber cu grajd pentru vite și grădină. Întregirea la 1000 cor. și cvinevenalele conform legii școlare din 1907 se va face cu ajutor de stat.

Alesul învățător se îndatorează a providea și cantoratul și școala de repetiție fără alta remunerație. Preferiți vor fi cei apti de a înființa cor vocal.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poștiți, ca recursurile lor provăzute în senzul §-lui 60 din „Reg.“ adresate comitetului parohial din Saturău să le susțearnă în termenul susindicat P. O. Oficiu protoprezvital în Nagyhalmaș.

Din ședința com. par. din Saturău ținută la 13/26 Mai 1907.

Traian I. Magier,
preot preș com. par.

Ilie Vârșândan,
inv. not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar*, protoprezviter inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți din **Oci** cu filia **Ocișor** inspectoratul Hălmașului se escrie prin aceste concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Bis. și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. În bani gata din cassa cult. dela Oci și Ocișor 440 cor. 2. Întregirea dela stat la 800 cor. ce s'a votat cu Nr. 58.677 la 14 Aug. 1906 în suma de 204 cor. 3. Lemne focali 14 metri □ din care este a se încălzi și școala prețuite în 64 cor. 4. Spese de conferințe 16 cor. 5. Scripturistica 10 cor. 6. Cvarțir liber cu 2 chilii și cuină.

Cvinevenalul la timpul său dela stat se va cere. Alesul este îndatorat a providea și catehizarea și cantoratul fără alta remunerație. Sunt preferiți cei apti de a înființa și conduce cor vocal.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poștiți ca recursurile lor provăzute cu documentele orig. în senzul §-lui 60 din Regulamentul pentru inv. adresate comitetului parohial în Oci să le susțearnă pe calea P. O. Oficiu protoprezvital al Hălmașului (Nagyhalmaș) până la termenul susindicat; iar sub durata concursului să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din Oci spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic făcându-se astfel cunoscut poporului.

Din ședința comitetului par. din Oci dela 13/26 Mai 1907.

Ioan Giurgiu,
paroh preș com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar*, protoprezviter inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți din **Talagiu** ppopiatul Hălmașului devenită în vacanță în urma penzionării învățătorului Filimon Sirca, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Bis. și Școala“.

Emolumentele încopciate cu acest post sunt: 1. Bani gata din cassa cult. 550 cor. 2. Pentru lemne de foc, din care este a se încălzi și școala 96 cor. 3. Pentru cantorat din cassa bisericii 40 cor. 4. Spese de conferințe tract. 10 cor. iar pentru adunarea gen. a reun. inv. 20 cor. 5. Dela înmormântări unde va fi poștit câte 1 cor., cari beneficii dau suma de 716 cor. Întregire la 1000 cor. și cvinevenalele se vor cere dela stat conform legii. Locuința în localitatea veche a școalei.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, ca recursurile lor ajustate, conf. §-lui 60 din „Reg.“ cu documente originale să le adreseze comitetului paroh.

din Talagiu susținându-le P. O. Oficiu protoprezviteral al Hălmaگیului (Nagyhalmágy) până la termenul de sus și sub durata concursului să se prezinte în sf. biserică din Talagiu în vre-o Duminecă ori sârbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic făcându-se cunoscuți poporului. Alesul e îndatorat a provvedea și cantoratul.

Din ședința comitetului paroh. din Talagiu ținută la 3 Iunie 1907.

Pavel Harduț,
preot preș. oom. par.

Vasilie Oarcea,
inv. not. com.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar,* protoprezviter insp. școl.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din **Valemare**, ppopiatal Hălmaگیu, cottul Arad se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salarul în bani gata 270 cor. plus 130 cor. pentru bucate, de tot în bani gata suma de 400 cor.; 2. Pentru scripturistică 15 cor.; 3. Pentru curatoratul școlii 15 cor.; 4. Spese de conferințele învățătorești și reuniune 20 cor.; 5. Lemne pentru școală și inv. comuna se îndatorează a le aduce după trebuință din pădurea comunală. 6. Ajutorul de stat votat de Înaltul Minist. de culte și instrucțiune publică cu ditto de 14 August 1906, Nr. 58676 în suma de 440 cor.

Alegându-l învățător va avea îndatorirea a suporta cantoratul atât în, cât și afară de biserică fără alta remunerație.

Dela recurenți se recere cvalificațiunea prescrișă în §-ul 60 din Regulament, a produce estras de botez și atestat de serviciu de până aci.

Competenții vor avea a se prezentă în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică din Valemare spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Preferiți vor fi cei apți de a înființa și conduce cor vocal.

Doritororii de a ocupa acest post au a susțerne petițiunile lor provăzute cu documentele premise în original comitetului par. din Valemare, pe calea Prea Onoratului oficiu protoprezviteral al Hălmaگیului (Nagyhalmágy) comitatul Arad în termenul susindicat.

Dat în ședința comitetului parohial ținută în 14 Mai 1907.

Ioan Serac,
preș. com. parohial.

Mihail Oancea,
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar,* protoprezviter inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din **Ioșășel-Baltele**, protopopiatal Hălmaگیu devenit în vacanță în urma morții fostului învățător Vasilie Oarcea se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) Bani gata 524 cor. 2. Folosirea a lor 4 jughere pământ al căror venit anual face cel puțin 80 cor. dărtle după acest pământ le va suporta alesul învățător. 3) Pentru lemne din cari are a se încălzi și sala de învățământ 9 cor., aducerea lemnelor în incinta școlii cade în sarcina comunei. 4) Pentru

spese de conferințe învățătorești 24 cor. 5) Scripturistica 16 cor. 6) Locuința cu supraedificate în natură și grădină.

Pentru întregirea salarului inv. la 1000 cor de loc după alegerea efeptuită se va recurge la Înaltul Guvern.

Se notifică că atât locuința cât și celelalte beneficii alesul învățător le va beneficia numai dela **15 Septemvre** 907, căci până atunci cade în competiția văduvei învățătoare.

Învățătorul ales se îndatorează fără altă remunerație a conduce cantoratul în și afară de biserică, nu altcum a conduce și școala de repetiție fără alta remunerație.

Cvivevenalul il va primi numai după serviciul prestat de 5 ani dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați să-și susțearnă petițiunile lor provăzute cu documentele prescrișe în original comitetului parohial din Ioșășel pe calea Prea Onoratului Oficiu protoprezviteral al Hălmaگیului (Nagyhalmágy) comitatul Arad în termenul susindicat, având tot în intervalul acestui termen a se prezentă în sf. biserică din Ioșășel spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Preferiți vor fi acei recurenți, cari vor dovedi, că sunt în stare a forma cor vocal, pentru care serviciu mai târziu vor fi remunerați.

Din ședința comitetului parohial ținută la 13/26 Mai 1907.

George Costina,
preș. com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar,* protoprezviter inspector școlar.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza concluzului Ven. Cons. gr. ort. rom. din Arad de ditto, 24 Mai (6 Iunie) a. c., Nr. 2850. prin aceasta să publică licitațiune minuendă pentru zidirea unei sale de învățământ și renovarea edificiului școlar vechiu din comuna **Șebis**, protopopiatal Buteni, cu prețul de exclamare de 4498 cor. 09 fileri, pe ziua de **1/14 Iulie** a. c, la oarele 11 a. m., în localul școlii din loc. — Licitanții au să depună vadiu de 10% adecă 449 cor. 81 fileri în număr sau în hârtii de valoare din prețul de exclamare. — Planul, preliminarul de spese precum și condițiunile de întreprindere se pot vedea la școala veche din loc. — Comuna bis. își rezervă dreptul de a angaja la lucru pe acel întreprinzător reflectant în care va avea mai multă încredere. — Întreprinzătorul n'are dreptul de a pretinde diurne, viatec și spese de călătorie. — Oferte închise nu se primesc. — Contractul încheiat va fi valabil pentru întreprinzător îndată după subscriere, iar pentru comuna bis. numai după aprobarea Ven. Consistor diecezan:

Șebis la 17/30 Iunie 1907.

Patriciu Covaci
not. com. par.

Aug. Mihulin
preș. com. paroh.

—□—

1—3